

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile : 200 Lei
Particulari: 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

PARTEA OFICIALĂ

No. 1334/1935.

Concurs la parohia Tătărești.

La parohia Tătărești (protopopiatul Careilor) care în urma trecerii On-lui Vasile Baști la pensie, devenind vacantă, se publică concurs cu termenul de 20 Aprilie, crt.

Oradea, 29 Martie 1935.

No. 1251/1935.

Concurs la parohia Moffinul-Mic.

La parohia Moffinul-Mic (protopopiatul Careilor), care în urma cererii Reverendisimului Gheorghe Mureșan pentru a fi trecut la pensie, devine vacantă, se publică concurs cu termenul de 15 Aprilie, crt.

Oradea, 22 Martie 1935.

No. 460/1935.

Asociația Preoților Adoratori și Revista „Misionarul Euharistic”

Păr. Augustin Pop O. S. B. M. din Bixad a fost numit din partea corului episcopesc director provincial al Asociației Preoților Adoratori. Dânsul cu zel înflăcărat a început, ca, pe preoții provinciei noastre bisericești, prin Asociația Preoților Adoratori, să-i apropie și mai mult de Christos, care din dragostea Sa nemărginită față de oameni neincetat se jertfește pentru noi și, ascuns în Sf. Taină a Euharistiei, pururea rămâne în bisericile noastre, așteptând să ne apropiem de Dânsul. Pentru a-și ajunge mai bine scopul scoate și o revistă »Misionarul Euharistic« cu menirea, ca în membrii Asociației să țină viu focul euharistic, iară pe cei neînscriși de membrii a-i Asociației să-i aducă în aceasta grupare preoțească menită să aprindă în sufletele lor, și ale credincioșilor lor, dragostea față de Christos.

Asociația Preoților Adoratori, precum spune directorul ei provincial pentru Românii Uniți »vrea să dea lui Christos, Impăratul și Dumnezeuul nostru, de față în Taina Sf. Euharistii, toată cinstea, devotamen-

tu și iubirea ce i-se cuvine; vrea să strângă raporturile firești între preot și Euharistie; vrea să formeze o întreagă gardă de onoare de preoți adoratori, cari să facă ceace nu a făcut Petru și cei doi apostoli în grădina Olivetului: să privegheze o oră cu Isus; vrea să aprindă prin preoți un mare foc euharistic de iubire și devotament în toate inimile credincioșilor.« Iată cele mai sfinte scopuri pentru oricare preot, adevărat apostol al lui Isus.

În preajma încheierii Anului Sfânt, în cursul căruia contemplând nemărginita dragoste a lui Isus față de noi, în inimile noastre ale tuturor au încolțit cele mai nobile gânduri și hotărâri de sfințirea proprie și de mântuirea altora, facem cel mai călduros apel către Preoții noștri ca să se înscrie cu toții în Asociația Preoților Adoratori, care în contra unor atât de ușoare îndatoriri ne dă nenumărate beneficii sufletești, și să îmbrățișeze cu toată căldura revista »Misionarul Euharistic«, care membrilor Asociației li-se dă în mod gratuit, iară pentru cei ce nu sunt membrii, abonamentul la an face numai 20 Lei. Numărul prim al revistei »Misionarul Euharistic«, în care sunt publicate în extras și Statutele Asociației Preoților Adoratori, s'a trimis tuturor preoților.

Inscrierile de membru în Asociația preoților Adoratori precum și abonarea revistei »Misionarul Euharistic« se face la părintele director provincial în Bixad (jud. Satu-Mare).

Oradea, 15 Martie 1935.

No. 1339/1935.

Serbarea sădării arborilor și pomilor.

Adresa On. Minister al Agriculturii și Domeniilor (Direcția Regimului Silvic) cu No. 32868/1935. cu privire la serbarea sădării arborilor și pomilor fructiferi, o comunicăm mai jos tuturor Preoților noștri, invitându-i să-și dea întreg concursul la acasta acțiune menită să sporească patrimoniul Țării și să amelioreze starea materială a cetățenilor.

»Referindu-ne la adresele noastre No. 71236 din 28 II. 1932 și No. 49863 din 9 III. 1933 relativ la

serbarea sădirii arborilor și pomilor fructiferi, ca un puternic mijloc de propagandă pentru creierea unei conștiințe silvice în mijlocul poporului și a dragostei pentru cultura pomilor roditori, vă rugăm ca și în anul acesta să ne dați prețiosul D-voastră concurs.

Foloasele materiale și imateriale indisolubil legate de existența pădurii sau plantațiilor de arbori fructiferi, importanța lor ca izvor nesecat de venituri ale economiei țării și un permanent scut de apărare națională, trebuesc mereu amintite spre a redestepta în toate inimile o dragoste conștientă și înțelegătoare pentru ele, care ne-au fost, ne sunt și ne vor fi un bun neprețuit.

Școala, Armata și Biserica sunt solicitate a ne da concursul lor statornic și efectiv pentru realizarea acestui ideal.

Rugăm deci pe d-nii prefecți, Comandanți de garnizoane, Președinții Camerelor de Agricultură, Revizorii școlari, Directorii școalelor de toate gradele și categoriile, Protoerei, Șefii serviciilor Agricole și Comandanți Cohortelor cercetășești a lua înțelegere cu inginerii silvici, Șefii Inspectoratelor de regim, a Direcțiilor regionale silvice sau ai ocoalelor silvice din localitățile d-lor de reședință, să stabilească locul, data și modalitatea desfășurării acestei serbări, pentru cât mai buna reușită și mai larga contribuție din partea tuturor, prin cuvânt, cu scrisul sau cu fapta, în această ofensivă silvică, pe care Ministerul nostru o

începe pentru cauza pădurilor țării și plantațiilor de arbori fructiferi.

Față cu situația geografică și climaterică, serbarea nu se poate efectua peste tot în aceeași zi, dar se va desfășura treptat pe zile și pe localități în primele zile după desghețul pământului.

Direcția Regimului Silvic și Casa Autonomă a Pădurilor Statului, distribuiesc gratuit, prin ocoalele silvice respective, pueții necesari și li s'au dat dispozițiuni în acest scop.

Cu prețiosul concurs al D-voastră s'au organizat și în trecut aceste serbări, și rezultatele mulțumitoare sunt următoarele:

Anul	No. serbărilor	No. parti-panșilor	No. pueților plantați
1925	662	115.000	1.750.000
1926	674	129.700	1.700.000
1927	573	100.000	2.154.000
1928	637	97.000	2.398.000
1929	951	129.800	2.348.000
1930	1558	264.300	2.374.000
1931	1048	244.000	1.850.000
1932	2893	416.000	3.385.000
1933	3064	561.000	4.907.000
1934	3189	458.000	5.855.000

Nădăjduim, deci, și acum în concursul D-voastră prețios, având credința că numai astfel vom ajuta efectiv sporirea unui bun al nostru al tuturor.

PARTEA NEOFICIALĂ.

Cuvântul Sfântului Părinte

în Consistorul Secret pentru Canonizarea Fericiților

Ioan Fisher și Toma Morus.

Venerabili Frați!

Ne este totdeauna plăcută prezența voastră atât de număroasă în acest loc de cinste, unde vă însoțește interesul și așteptarea lumii întregi. De data aceasta însă, sporesc interesul și așteptarea adunării voastre împrejurări de așa mare importanță, încât puținătatea Persoanei Noastre nu poate opri, ca ele să fie semnalate cu vrednicie în istoria Bisericii și a lumii, din motive într'adevăr foarte deosebite, precum foarte deosebite sunt între ele împrejurările înseși.

Ceea ce mai întâi se înfățișază sufletului Nostru și ce formează obiectul așteptării Noastre, precum și a întregii Biserici, este motivul de căpetenie, care ne-a determinat să vă chemăm în fața Noastră: să vă cerem adeca, după obiceiul și uzul Sfântului Scaun, votul vostru despre Fericiții Martiri: Cardinalul Ioan Fisher, Episcop de Rochester și Toma Morus, Marele Cancelar al Angliei, cari vor fi cinstiți cu aureola sfințeniei. Tragem nădejdi, că aceasta va fi o plăcută și îmbucurătoare veste, nu numai iubitelui

popor englez, ci întregii Biserici Catolice. De fapt, câtă vreme unul din ei este o nobilă podoabă și fală a clerului, celalalt este tot așa pentru mireni. Din care pricină, dacă sunt așezate în vrednică lumină virtușile lor minunate și martiriul pățimit de ei cu bărbăție pentru legile sfinte ale lui Dumnezeu și ale Bisericii, și, în deosebi, pentru apărarea Primatului papal, clerul și mireni au fiecare un model de admirat și de urmat. Dar nădăjduim, că aceasta solemnă împrejurare va aduce foloase deosebite acestora, cari au comune cu Fericiții Martiri patria, limba și gloria. Știm de fapt, că mai ales Englezii au cerut cu stăruință și așteaptă cu dor fierbinte aceasta sporire a slavei compatrioților lor. Știm că dânsii, mai ales în zilele noastre, simțesc mai aprinsă nostalgia după credința străbunilor și după reîntoarcerea la Scaunul Apostolic, care cel dintâi purtă Credința și cultul creștinesc în Anglia, și care, de vreme ce sectele necatolice se desbină tot mai mult, rămâne ca unica temelie și stâlp al adevărului. Știm în sfâr-

și și ni-l reamintim cu plăcere — că dâșii și-au manifestat aceasta intimă dorință pentru unitatea Turmei, cu prilejul Anului Jubilar al Răscumpărării, când foarte mulți din Anglia au venit, și privat și în grupuri, în acesta de Dumnezeu păzită cetate.

De aceea noi dorim și ne rugăm ca acești Fericii să mijlocească dela Dumnezeu lumină și har pentru mintea și voința concetățenilor lor, pentru ca solemnă canonizare care se va săvârși încurând în splendoarea Bazilicii Vaticane, să fie pentru foarte mulți îndemn, ca să studieze mai profund învățătura Bisericii și să se îndrepteze plini de admirație către aceasta Mamă, ocrotitoare de sfințenie. Dar mai este Venerabili Frați, și o altă împrejurare pe care nu o putem trece cu tăcerea. Fericii Martiri sunt ridicăți la cinstea altarelor la împlinirea a patru veacuri dela glorioasa lor moarte, și tocmai când într'un chip atât de fericit se încheie Jubileul extraordinar extins la lumea întreagă, așa încât dâșii par a fi cununa vrednică a acelei cete de Sfinți, pe cari nu de mult i-am propus ca model Bisericii luptătoare. Și deoarece slava Cerului, departe de a scădea mai de grab înmulțește dragostea de neam, nu încupe nici o îndoială, că dâșii vor mijloci o înflorire a înaintării neamului lor, mai ales acumă când în toate părțile vastului Imperiu Britanic se sărbătorește cu mare bucurie și cu urări de fericire, a 25-a aniversare de când stăpânul acestei împărății a luat coroana de Rege și de Impărat.

Dar dacă lucrurile pe care le-am amintit până acumă, deși pe scurt, ne umplu sufletul de bucurie, pentru că lămuresc evenimente care desfătează, nobilitează și îndeamnă la fapte minunate mințile oamenilor, când însă ne înțorcem spre aceea criză înspăimântătoare — economică, politică și morală — care frământă omenirea, când examinăm consecințele și mai funeste de care ne este teamă pentru viitor, avem dreptate să fim adânc îngrijorați. Într'adevăr, distrugerile provocate de marele războiu european n'au fost încă pe deplin reparate, și iată că din nou orizontul este întunecat de nouri negri și străbătut de lumini sinistre, lucru care ține sufletele în teamă și cutremur, încât Ne vin în minte cuvintele lui Isus Christos „veți auzi vești de războaie și rășmiriți . . . și vor fi . . . foamete și ciumă, spaimă și semne mari din ceriu. Și vor fi mai murind oamenii de frică și de așteptarea celor ce vor să vie în lume” (Luca 21, 9 și urm.). Nu ne mirăm deci dacă popoarele în așa mare consternare ori în atâta „strămtorare a neamurilor”, din toate părțile își întorc privirile spre Părintele Comun cerând lumină, ușurare și nădejde. Și deoarece dorim să răspundem, pe cât putem, așteptării fiilor, vrem să le deschidem sufletul Nostru părintesc, care, deși îngrijorat, se razimă totuși cu mare încredere în ajutorul milostivului Dumnezeu. Dacă oamenii în toate vremile au nevoie

de virtutea creștinească a nădejzii, e de lipsă să apeleze la ea cu mai multă tărie în aceste vremuri de răstriește, fiind siguri, că ei înșiși și lucrurile lor sunt cârmuite de voia lui Dumnezeu. Să se razime deci îngrijorarea oamenilor pe aceasta virtute și să se transforme într'o fierbinte rugăciune către Părintele milelor fără de sfârșit, ca să se ivească vremuri mai bune pentru neamul creștinesc. Precum Apostolii clătinași și aproape înghișiți de valurile furioase se întoarseră rugători spre Christos, tot așa și Noi, ca să se facă în sfârșit o liniște mare, repetăm rugăciunea lor: „Doamne, mântuește-ne că pierim”. Deoarece însă sponul războiului s'a răspândit în toată lumea și pricinuește agitația și temerile tuturor, credem de cuviință să vorbim de aceasta chestiune, după cum cere slujba încredințată Nouă. Dacă popoarele ar trebui să ia din nou armele unele împotriva celorlalte, dacă ar trebui să se verse din nou sângele fraților, dacă s'ar porni distrugerea pe pământ, pe mare și prin aer, care ar ruina totul, aceasta ar fi o crimă atât de nebunească, încât o socotim absolut cu neputință, după spusa aceea a juristilor: **Quae contra ius fiunt, nec fieri posse credenda sunt.** (Cele ce sunt împotriva dreptului nu putem crede nici să fie). De fapt nu putem crede, că aceia, cari ar trebui să poarte la inimă grija pentru bunăstarea și prosperitatea popoarelor, să voiască să le împingă totuși la măcel la ruină și la exterminarea nu numai a națiunii lor proprii, ci și la a unei mari părți a omenirii. Dacă însă cineva ar cuteza să săvârșească aceasta nerușinată crimă — Dumnezeu să îndepărteze trista presimțire, pe care Noi din partea Noastră o credem cu neputință — atunci nu vom putea face altceva, decât să ridicăm cu sufletul întristat din nou la Dumnezeu rugăciunea: „Risipește popoarele, care vreau războaie” (Ps. LXVII, 31). Aceasta să fie spusă despre imposibilitatea morală a oricărui nou războiu, dar precum Nouă, tot așa și multora altora le apare limpede și imposibilitatea fizică și materială a războiului în actualele împrejurări foarte grave. În timpul de față trist și plin de griji, care face să ne temem de un viitor și mai trist, ca Dumnezeu milostivul cu cereștile sale daruri să lumineze mințile aceloră cari au în mână stăpânirea și soarta popoarelor, precum bine știți, Venerabili Frați, în trecuta lună Ianuarie am statornicit trei zile de rugăciuni publice la Lourdes, arătând în același timp dorința ca la ele să se adauge acelea ale tuturor credincioșilor chiar din țările cele mai îndepărtate ale pământului. La acest praznic Noi voim să fim reprezentați prin Cardinalul Nostru Secretar de Stat, atât din evlavie către Fecioara Zămislită fără prihană, cât și din datoria de recunoștință către Dumnezeu, care în timpul Anului Sfânt a împărțit cu atâta prisosință din vistieria Răscumpărării roadele mântuirii. Am crezut că nu va fi chip mai bun de a încorona Anul Jubilar al dumnezeieștii

Răscumpărări decât făcând să se aducă înaintea minunatei peșteri dela Massabielle într'o atmosferă de învâpăiată evlavie, Jertfa Euharistică, timp de trei zile și trei nopți, fără întrerupere.

Aceste sfinte slujbe înviesc de fapt, în chip nesângeros, același prinos pe care dumnezeescul Răscumpărător îl aduse pentru noi pe lemnul Crucii Părintelui ceresc. Și aceasta se va întâmpla înaintea altarului Fecioarei Mame a lui Dumnezeu în seama căreia, atunci când în cea mai adâncă durere Ea sta la

picioarele Crucii, Unul născut Fiul Ei ti încredință, ca maicii celei mai iubitoare, familia omenească. În aceste zile mari se va înoi înaintea ochilor mulțimii cucernice privește Calvarului, și peștera dela Lourdes va părea aceleiași mulțimi ca o Golgotă înrouată de dumnezeescul sânge. Suntem încredințați, că la bogatele roade de mântuire culese în timpul Anului Sfânt se vor adăoga altele încă și mai îmbelșugate și că prin mijlocirea Fecioarei Neprihănite va răsări pentru lumea sbuciumată curcubeul păcii mult dorite.

Bărbăție și credință.

(Pentru membrii Agrului).

Orice acțiune se nutrește dintr'o credință; trăiește cât ea, crește și se întărește în măsura adâncimii ei; scade pe măsura scăderii ei sau dispare, dacă se 'nvederează că realitatea unei credințe din suflete a fost înlocuită cu vorbele umflute ale celor ce au alte scopuri decât cele pe cari le mărturisesc.

Dar credința urmează o linie veșnic dreaptă, ce duce drept la ținta ce o urmărește; drumul ei nu are cotituri nici opriri, nici împăcări cu răul — pentru a înfăptui mai ușor *binele*.

Compromisul e mijlocul lor mai potrivit, mai politic, dacă vreți pentru a obține avantajii, rezultate materiale — dar credința nu tinde la nimic material nici incidental. În ale credinței *compromisul e trădare*.

În viața materială, comercială, industrială și politică ținta se realizează în etape, prin drumuri în zigzaguri, cu înaintări și regresuri, cu progresări și pierderi, cu compromisuri și cedări; — credința vrea *totul*, în orice moment.

Nu lasă, nici nu poate lăsa nimic din ținta spre care tinde. Căci ținta credinței nu e supusă voinței bune sau rele a celor ce o slujesc: ținta ei trece peste voința lor, de cele mai multe ori, chiar peste judecata lor. Cei ce vreau s'o înfăptuiască sunt slujitorii ei, cu cât mai umili, cu atât mai desăvârșiți.

Christos n'a cedat o iotă sau o cirtă din ceea ce a trebuit să înfăptuiască: desăvârșirea Legii și întemeierea împărăției lui Dumnezeu pe pământul stăpânit de diavol, prin voința primilor oameni.

Aceasta voință neînfricată, aceasta credință ne-strămutată l-a supt pe lemnul Crucii, croit să fie moartea unui început, și a devenit începutul unei noi vieți. A biruit moartea prin glorioasa-i înviere, spălând rușinea Crucii, transformându-o în semnul celei mai desăvârșite învingeri, căreia o lume îi se 'nchină trudindu-se s'o înțeleagă, crezându-și atinsă suprema fericire, dacă o poate imita.

Miile și milioanele de martiri, ce puțin ar fi trebuit să cedeze celor ce le-ar fi fost mulțumitori, dacă ar fi jertfit idolilor păstrându-și, prin aceasta, viața și demnitățile. — Și-au disprețuit demnitățile, au în-

durat chinurile, au suportat ura, din dragostea lui Christos; au pășit neînfricați pragul morții pe poarta deschisă lor de lumea păcătoșită, — pentru a primi cununa vieții nepieritoare din mâna și mila Celui ce a învins lumea.

Și sângele lor împrăștiat fără milă și cruțare, care se împrăștie, și azi, pe tot întinsul acestui pământ, pe unde numai a ajuns picior de creștin credincios, — a devenit sămânța creștinilor, cari s'adapă, se nutresc, se 'ntăresc cu sângele pildei lor.

Căci erau *bărboși* acești învățăcei, acești *urmași* ai Fiului lui Dumnezeu, chiar dacă această bărbăție se ascundea uneori în trup firav de femeie sau plăpând de copil, cari dacă s'au înșiruit în rândul aleșilor — din lumea păcătoșită; dacă și-au afirmat credința în Cel ce a venit să-i mântuească, — și au mărturisit-o oricând și în fața oricui, fără a se teme de nimeni și nimic decât de Dumnezeu. Au adus, dacă era nevoie, ultima jertfă: a morții lor, decât să-și agonisească moartea veșnică: jertfind idolilor. S'au pierdut pe sine pentru a se dobândi vieții netrecătoare.

Iată, marea taină a dăinuirii până azi, a sămânței împrăștiată de Dumnezeescul Sămănător:

1. Credința dreaptă, gata de orice jertfă;
2. Dragostea primită ca lege dela Intemeietorul: de-a se iubi unii pe alții cum i-a iubit El și de-a fi *una în rugăciune și în frângerea pâinii*;
3. grija, de-a nu lăsa să între, dar mai ales să rămână decât pe cei ce-și mărturiseau credința prin faptă. Pe cei slabi îi vindecau, pe trădători îi eliminău ca pe putregaiuri.

*

Din necesitatea de-a învia vechea credință, din dorința de-a renaște trecuta bărbăție, din trebuința de-a replanta în inimile credincioșilor de azi, probata tărie a mucenicilor primelor veacuri creștine, — a fost înființată Acțiunea Catolică în Apus. Din aceeași necesitate s'a născut Agrul nostru: de-a apăra drepturile Bisericii române unite grav amenințată să fie împinsă în mormântul ce i-l săpase proiectul Legii cultelor.

Bărbăția credincioșilor, uniți în Agru, adausă la

tăria în credință a Arhierilor; dragostea și unirea tuturor a adus izbânda dreptății: drepturile sfinte ale bisericii n'au mai fost atinse; creându-se totodată organ de luptă, armată de pază și apărare a principiilor ce stau la baza bisericii lui Christos: Agrul.

Până când această credință ce stă la baza Agrului, nu va fi desmințită de fapte; până când această tărie nu va fi slăbită în noi; până când această unire nu va fi slăbită *în noi de ai noștri*: Agrul va sta ca o stâncă a bisericii, clădită pe piatra lui Petru, de care se vor izbi neputincioase valurile tuturor porților și porțiștelor Iadului și a iădulețelor.

S'a născut, Agrul, ca să stea și a stat, dela naștere, în slujba bisericii învățătoare; au dus împreună lupta și au sărbătorit izbânda! Iși va nega azi, principiile, ce i-au dat naștere: *bărbăția și credința*? Va da bir cu fugiții, când trebuie să între din nou, în noua luptă, începută de aceiași Arhierii, pentru apărarea celor ce vin să fie uciși, prin lege, fără să aibă vreo vină, decât că ar vrea să împartă dragoste celor ce-i urăsc înzădar!

Căci: în țara cea mai liberală din lume, unde pot trăi, nesupărați de nimeni, străinii ce ne sug vraga și truda țaranului, ce ne culeg smântâna muncii noastre; în țara, în care cel ce-a scos sabia și a omorât, nu e pedepsit să piară de sabie; în țara, unde ucigașul de mamă nu e ucis de autoritatea ce poartă sabie: *se pregătește legiferarea uciderii* lașe a copiilor nevinoși, în pântecul mamei lor *prin legiferarea avortului*.

Bărbați frați! v'ar agrăi Sf. Pavel azi pe toți, dar desigur ar spune-o membrilor Agrului! Bărbați frați, ați isprăvit toată lupta împotriva tuturor relelor ce bântue această, doar de Dumnezeu păzită țară?! Nu v'a mai rămas nimic, vrednic de bărbăția voastră, decât legiferarea uciderii celor neputincioși, celor cărora nu le lăsați nici dreptul ce nu se deneagă ucigașului de mamă: să fie pus în situația de-a-și deschide gura să se apere.

Bărbați frați, cinstiți și onorați, de ce vreți să vă nimiciți rodul plăcerilor îngăduite cu soața voastră legiuită și cinstită? De ce vreți să va zdrobiți razemul bătrânețelor voastre, poate mângâierea vieții voastre de dincolo? De ce vă asumați drepturi de care nu dispuneți: ca să schimbați orânduirea Domnului, care de mii de veacuri spune: Să nu ucizi!

N'aveți altceva de înfăptuit, nu aveți alte glorii de repute? Vreți să reputeți trista glorie a lui Irod? Și credeți că o puteți ajunge fără să vă roadă *viermii lui*: viermii neadormiți ai conștiinței ce vă va muștra? . . .

*

Această rară ocaziune de-a apăra principiile bisericii lui Christos nu poate să treacă fără ca Agrul Să nu se înșiruie la Camera, în rândul luptei ce atât de strălucit au dus-o Arhierii noștri la Senat.

Nu e vorba de izbânda ce n'au reputeat-o întregă, după meritul luptei lor! După vorba Apostolului: noi

sămănăm, plivim, udăm, dar *Dumnezeu e cel ce dă rodul, când vrea și cum vrea!*

Par'că mucenicii au scontat, prin rezistența lor, rodul?! Ei n'au ținut să învingă. În cele ale Domnului *învingerea e numai a Lui*. Ei au grijit, s'au rugat și s'au luptat *să nu fie învinși*.

Izbânda noastră *în noi și între noi* e dreptul, e puțința și e datorința noastră.

Avem acolo, unde se face dreptul, dar unde se poate pregăti marea nedreptate — *de ai noștri*, și mulți și buni; însuși pe președințele nostru, a cărui calitate de ministru al dreptății ne umple de legitime bune speranțe.

*

Să nu vă temeți, că suntem *slabi*. Cei credincioși n'au fost niciodată slabi! Orice bine, orice progres e în lume, e rezultatul credinței. Și de am avea credință numai cât grăunțele de muștar, ne-am transforma în dărâmători de munți, nu în bieți apărători ai unei cauze drepte.

Nici să credeți, că suntem *puțni!*

Căutați istoria popoarelor și vă veți convinge, că soarta luptelor a fost pecetluită, izbânda a fost reputeată de cei de partea cărora *s'au ivit bărbații*, ce iau *în mâini neșovăie'nicii steagul*, și în jurul lor ce înșirue cetele nesfârșite ale celor ce au urmat pe un David în fața lui Goliat, pe un Mircea împotriva puhoiului turcesc, să și apere sărăcia și nevoile și neamul, a celor ce au urmat pe un Ștefan și Mihai Viteazul!

Bărbați frați! În credința și bărbăția voastră, dela cel mai mic până la cel mai mare, vă stă izbânda, vă stă puțința de-a face ca Agrul, cu care vă mândriți în vremuri de pașnică strălucire, să fie veșnic viu și strălucitor și 'n luptă.

Dar să vă ferească sfântul, și pe cei mici și pe cei mari, ca frica unora dintre voi să sape mormântul Agrului, mormânt spoit, al cărui jalnici, paznici să ne mândrim a fi!

Bărbați frați! membri ai Agrului iubit și respectat, vreți să înfăptuiți în voi și între voi viața, primilor creștini? Urmați-le bărbăția în luptă, urmați-le credința și grija lor de a fi *una* în frângerea pâinii; urmați-le grija lor de sănătatea și curățenia turmei: de a plivi fără milă, din milă față de voi, toată neghina și pălămida dintre voi!

Când v'ați înșiruit în rândurile luptătorilor pentru drepturile voastre și ale bisericii voastre

»Voi mâinile pe scut a-ți pus!

Un gând și — un scut! . . .

Cui i-e frică, e liber

Să se 'ntoarcă înapoi!

Dar cine-i vânzător —

- Vândut să iasă dintre noi!

(G. Coșbuc: Decebal către popor)

Augustin Cosma.

Vânzătorii lui Horia și Cloșca.

N'am publica documentul de mai jos, dacă anumite cercuri dela București și dela Cluj n'ar fi încercat o diversiune, cu prilejul aniversării a 150-a dela moartea lor de martiri ai neamului. S'a pretins, cu prilejul acestei aniversări la Ateneul Român din București, că preoții uniți n'au participat la revoluția din 1784 decât ca »denunțianți«. Nimic mai neadevărat decât această aserțiune. Nu episcopul unit Ioan Bob și clerul său dela Blaj, ci episcopii ortodocși Ghedeon Nichitici din Sibiu și Petrovici din Arad însoțesc armata împăratului dela Viena și predică împotriva răsculațiilor. Dintre preoții ortodocși, se disting, dobândind un frist renume, protopopii Iosif Adamovici, Ion Popovici, Gheorghe Popa și Solomon Popa. Cu numele celui dintâiu ne întâlnim și în documentul de față. Alături de pădurarul Meltzer, el figurează ca cel mai meritos nu numai pentru prinderea lui Horia și a lui Cloșca, ci și pentru prinderea lui Uibar Urs, mare răsvrătit și el. Pentru această faptă ticăloasă, protopopul ortodox al Abrudului vedem că primește, pe lângă o medalie de aur și 30 de galbeni (arginții lui Iuda!). Ajutoarele lui, sătenii din Lupșa, primesc și ei 70 de galbeni. Stăpânirea nu uită nici de celelalte cozi de topor, cei șapte locuitori din Râul Mare, cari l-au prins pe Horia și pe Cloșca. Ei sunt — știm din alte documente — următorii: Ștefan Trifu, Nuțu Mătieș, Ion Mătieș, Gheorghe Mătieș, doi frați Neagu și Gheorghe Nicula. Pe lângă 600 de galbeni, ei obțin scutire pe viitor de orice îndatoriri iobăgești față de domeniul Statului din Zlatna.

Aducem mulțumiri păr. Laurențiu Brân din Ariniș-Sălaj, pentru amabilitatea cu care ne-a comunicat acest document prețios.

P. Ioan Georgescu.

491.

D S. V. Comitibus 12 Febr.

785

Dignata est Sacra Sua Matas septem incolis Nagy Aranyosiensibus, qui praecipuos tumultuationis coriphaeos Hora et Kloska interceperunt, 600 aureos, obequitatori camerari Meltzer, qui hos incolas conduxit, 100 aureos titulo remunerationis clementissime resolvere, et simul memoratos septem incolas, Dominii fiscalis Zalattinensis subditos, e statu jobbagonali-benignissime eximere; praeterea vero Arci Diacono Josepho Adamovits, cuius opera alter tumultuantium coriphaeus Ujbar Ursz dictus, per quosdam incolas Lupsaienses interceptus extitit, unam auream monetam, et 30 aureos, praenotatis incolis lupsaiensibus 70 aureos in praemium clementissime impertiri, qua altissima Resolutio Dvrae ea cum ordinatione intimatur, ut illam, ad exigentiam Decreti Gublis de 29-a Jan. a. c. Nroque 600 exarati, ad omnium notitiam publicet.

Szebeni m. p.

Expeditur.

Michael Katona Ad. V. comes.

Expedit 21 Febr.

Cuvânt

către toate organizațiile Acțiunii Catolice din Țară.

Problema îngăduirii avortului prin o lege fundamentală a Țării, cum este codul penal, se apropie de faza decisivă. La Senat s'a dat din partea episcopilor Bisericii noastre o luptă care a stârnit admirația și recunoștința tuturor. Forma însă cum a trecut articolul 482, după toată această luptă energică și cu adevărat apostolică, nu satisface conștiințele creștine și nu poate fi acceptată de ele nici într'un chip. De aceea a sosit timpul să intrăm noi în acțiune, organizațiile și asociațiile religioase-morale și să venim în ajutorul acelor cari vor da lupta la Cameră.

Primejdia e mare; la Cameră nu mai sunt Arhierii, cari să dea lupta pentru principiile moralei creștine; avortorii, ucigătorii de neam și de suflete, vor exploata această împrejurare, trecându-și toate deziratele lor în articolul incriminat și toată lupta dată la Senat va fi zadarnică.

De aceea a sosit timpul să venim noi, cetățenii creștini ai acestei Țări întru apărarea concepției creștine, cu mijloacele legale și îngăduite de spiritul legilor. Trebuie să apărăm cinstea acestei țări cu 99% cetățeni creștini. Trebuie să oprim cu toată puterea ca să se sape mormântul a mii și milioane de suflete ale acestei Țări, ale acestui Neam.

Evanghelia lui Christos ne cheamă; conștiința și convingerea noastră de creștini ne silește! Nu putem admite ca în codul penal al Țării să fie trecută o formulă, care să îngăduie uciderea directă a fătului în sânul mamei; este o crimă față de Dumnezeu, față de Neam, față de suflet.

Trebuie să cerem autorităților în drept, ca în cod să se treacă o formulă, care să acopere exact concepția creștină despre avort; o formulă, care să oprească și să pedeapsască avortul direct în mod absolut și categoric, o formulă în care să se circumscrie exact noțiunea avortului indirect, singurul admis de natură; de religie, de Biserică.

De aceea rugăm toate organizațiile noastre: ale Agrului, ale Reuniunilor Mariane, ale Tineretului Universitar, ca atunci, când proiectul codului penal, votat la Senat, se va depune la Cameră, să intervină telegrafic sau în scris, la autoritățile în drept, și anume: la d-l Președinte al Camerei, la d-l Ministru al Justiției, la deputații județului respectiv, cerându-le categoric și energic, în numele conștiinței creștine a acestui Neam, ca în cod să se pună formula admisă de morala firii, de morala religiei creștine, care nu admite sub nicio împrejurare avortul direct și ucigător al fătului, nici chiar în cazul primejdiei de moarte a mamei.

Avem încredere în Dumnezeu, avem încredere în conștiința creștinească a acestei Țări, avem încredere în actualul ministru al Justiției, prezentatorul și susținătorul acestui cod, ministru, care este totodată și președintele general al Agrului, asociație eminentă socială morală și națională, care are înscrisă în Statute (art. 3 al c) „îndrumarea vieții publice și private potrivit eticei creștine, în sentimentul iubirii de neam și de patrie”. Președintele Agrului nu va putea trada niciodată principiile asociației ce o conduce.

De aceea încredere, fraților, și faceți demersurile cerute, la timp, cu energie și cu respectul cuvenit.

Vom învinge, căci Dumnezeu, adevărul și sufletul acestui neam este cu noi.

Oradea, la 14 Martie 1935.

Păr. Dr. ALOISIE L. TĂUTU
directorul spiritual al Agrului.

Un ceas de veghe.

În ziua de 7 Aprilie Sf. Părinte va lua parte la solemnă slujbă de ispășire stabilită de el însuși, în Constituțiunea Apostolică »Quod superiore anno«, prin care extindea Jubileul extraordinar la toată lumea. De fapt, între intențiunile recomandate rugăciunilor cucernice ale credincioșilor, în afară de cele pentru a dobândi libertatea Bisericii în toate țările, pacea, înțelegerea și adevărata bunăstare a popoarelor, continua sporire a misiunilor între necredincioși, reînțoarcerea rătăciților la turma lui Christos, mai era și aceea, de a repara vătămarile aduse lui Dumnezeu din partea »ateilor militanți« și a »celor fără Dumnezeu« cari se străduiesc să smulgă din inimile oamenilor credința și să-i lipsească de binefacerile adevăratei civilizații, care este tocmai civilizația creștină. Cu privire la aceasta intențiune spune în Constituția amintită, că se va face, în cursul anului, într-o zi ce se va fixa, o solemnă slujbă, de ispășire în Bazilica Vaticană.

Nu încapă îndoială că întreaga lume catolică va fi în aceea zi sufletește unită cu Vicarul lui Christos, cerând dela Dumnezeu să înceteze răul ce bântue și sa se reverse asupra oamenilor roua binefăcătoare a Răscumpărării.

Din practicile „convertirilor” dela noi.

În numărul din 16 Martie a. c., al gazetei »Ecolul Maramureșului« cetim următoarea știre pe care o reproducem și noi, ca un document al vremii.

»În ziua de 14 Martie a. c., s'au prezentat la oficiul stării civile din Sighet 14 țărani români greco-catolici din Valea Ungurului (hotarul Sighetului) și au dresat procese-verbale de trecere la religia ortodoxă împreună cu întreaga lor familie. Motivul trecerii ar fi că în felul acesta vor putea fi colonizați și împroprietăriți în comuna Dobra din județul Satu-Mare.«

Fără comentari!

CRONICI

— **Zile sfinte. La Carei.** Între 17—24 Martie crt., a avut loc la Carei-Sălaj, din inițiativa Agrului local, o săptămână de misiuni sfinte, predicate de Păr. Dr. D. Neculăeș. Credincioșii din toate păturile sociale au luat parte la înălțătoarele predici ale cunoscutului Părinte franciscan. Sf. Sa a stăruit îndeosebi asupra centrului și punctului culminant al moralei creștine: Isus Christos, regeneratorul societății omenești, arătând datorită fiecărui creștin de a-L cunoaște, iubi, urma, copia fidel și mărturisii în fața lumii și a oamenilor. Așa se câștigă fericirea de veci, sintetizată atât de clasic în cele opt fericiri. Numărul celor împărtășiți cu acest prilej — peste 1500 — e chezașia cea mai bună a reușitei acestor misiuni sfinte și a unei vieți supranaturalizate, ce la umbra cultului euharistic și marian cuprinde tot mai larg teren printre credincioșii noștri. După încheierea sf. misiuni, s'a aranjat sub conducerea d-lui Dr. C. Rusu notar public și președ. org. locale, o frumoasă serbare. În programul bogat și variat s'a încadrat și conferința d-lui Ștefan Mărcuș, adv., vice președinte al Agrului diecezan, despre: »Morală creștină în viața neamurilor«. D-l conferențiar a arătat rolul moralei creștine, binefacerile ei în trecutul popoarelor și imperativul categoric de a o respecta și susține azi, dacă nu vrem ca Societatea noastră să se năruie. Comitetul înaintează o moțiune de protest în contra votării de către puterile legiuitoare a art. 482 din noul cod penal cu privire la admiterea avertului în anumite cazuri. Remarcăm că Agrul din Carei și-a făcut datoria. Laudă conducătorilor lui și păstorilor lor sufletești!

— **În capitală.** Studențimea Română Unită din București, pentru a se pregăti cât mai bine în vederea marelui sărbători a Învierii Domnului, a găsit de cuviință ținerea unui curs de Exerciții Spirituale. Lipsa lor s'a simțit de multă vreme. Însă diferite împrejurări vitrege au făcut ca aceste Exerciții să nu se poată ține până acuma. În acest scop a fost chemat Părintele G. Stan, din Oradea. Zilele de 23, 24 și 25 Martie, au fost sortite, ca prin ascultarea cuvântului lui D-zeu, să ne reînnoim sufletește.

Prin cuvinte alese, Părintele Stan a arătat mijloacele care trebuie să ducă spre mântuire pe un tânăr student din Capitală. Sgomotul lumii nu este nici de cum prielnic pentru a medita în voie asupra datoriei ce o avem aici pe pământ față de Creator. De aceea retragerea, singurătatea, numai bine pot face unui suflet dornic de mântuire. Singur poți chibzui mai bine asupra faptelor care trebuie să le faci și asupra celor care trebuie să le înconșuri. Să iubești binele și să te ferești de rău. Luni 25 Martie, s'au împărtășit aproape toți studenții cari au luat parte la Exerciții. După Sf. Liturghie, Păr. Protopop al Bucureștilor, Dr. V. Aftenie împreună cu D-l Președinte al »A. St. R. U.«-lui, Iulian Brînzeu din localitate, au mulțumit Păr. G. Stan pentru osteneala care a depus-o prin venirea Sf. Sale din Oradea până aici, asigurându-l că munca depusă va aduce roade îmbelșugate. Ca o încoronare a acestor Exerciții, Comitetul A. St. R. U. a rugat pe I. P. S. S. Episcopul Dr. V. Valeriu Traian Frențiu să țină o Sf. Liturghie solemnă Duminecă în 31. Martie, împreună cu deprinderea practicilor prescrise pentru dobândirea indulgențelor plene ale Jubileului.

— *La Oradea.* Neacordându-se din partea Ministerului Instrucțiunii obișnuita ziua pentru spovedania de Paști a elevilor, îndrumătorii spirituali ai elevilor dela școlile secundare din Oradea au profitat de cele două zile de sărbătoare din 24—25 Martie spre a le ține un curs de exerciții spirituale ca pregătire pentru Sf. Paști. Vestitorii cuvântului de veci au fost pâr. Ioan Chișiu, vice-rectorul Seminarului, pentru elevele dela: Liceul Oltea Doamna, Școala comercială superioară și gimnazul de fete; Pâr. Gheorghe Naghi, profesor pentru elevele: dela Școala Normală de fete, Școala profesională și Școala de Menaj, iar Pâr. Dr. Ioan Bal, spiritualul Seminarului teologic, pentru elevi.

— **Agru-l din Finiș** — a ținut în ziua de 10 Martie c. o frumoasă sezătoare culturală, la care au luat parte Rev. protopop Dr. V. Hetco, d. Dr. Bozac președ. Agru-lui Beiuș, d. notar Pardi, d. dir. inv. I. Mândru și alți intelectuali din comună și jur. Teodor Man, președ. organizației locale deschide ședința. După vorbirea Pâr. Ilușiu despre meritele creștinismului în nobilitarea muncii, urmează un frumos program de recitări, întrețesut cu dansuri naționale executate de elevele cl. I. și a II-a primară, și coruri. Deosebită laudă se cuvine, în pregătirea școlărilor, d-nei M. Ilușiu și d-lui I. Mândru. Cuvântul de încheiere l-a rostit Rev. protopop Hetco, îndemnând pe oameni la alipire față de credință și de Biserică, și punându-le în vedere să nu piardă rara ocaziune de a câștiga indulgența pleneră a Iubileului.

BANCA UNIREA S. A. ORADEA. Bilanț la 31 Decembrie 1934.

Active: Cassa în numerar 68.216 Lei; Portofoliu de titluri: Titluri românești Lei 100.000, Portofoliu de scont plătit în țară: Cambii fără garanții 8,696.270 Lei, Cambii garantate cu ipot. 9,105.100 Lei, Debitori fără garanții 2, 144.488 Lei, Debitori garanțați cu ipoteci 3,935.263 Lei, Conturi diverse 479.862 Lei, Mobilier și rechizite 266.479 Lei. Total Lei 24,795.678.

Passive: Capital societar 7,500.000 Lei, Fond de rezervă 27.031 Lei, Fond special pt. creanțe dubioase 332.594 Lei, Fondul de pensii 185.664 Lei. Alte fonduri 3.968 Lei, Depuneri spre fructificare din țară pe livrete 10,825.784 Lei, Creditori în țară 5,435.254 Lei, Conturi diverse 474.655 Lei, Conturi transitorii 7.295 Lei, Sold 3.433 Lei. Total Lei 24,795,678.

Conturi de Ordine. Debit: Efecte în gaj 1,734.550 Lei, Debitori de titluri 17,510.500 Lei, Depozite de titluri 5.000 Lei. Total Lei 19,250.050.

Credit: Depunători de Efecte în gaj 1,734.550 Lei, Depunători de titluri 17,515 500 Lei. Total Lei 19,250.050.

Contul Profit și Pierdere: Debit. Dobânzi la creditori 398.699 Lei, Dobânzi la Depuneri 152.635 Lei, Cheltueli de Administrație: Salarii și Indemnizații 320.716 Lei, Deverse 129.284, Impozite și taxe 18.013 Lei, Beneficiul net 3.433 Lei. Total Lei 1,022.780.

Credit: Dobânzi la Debitori 641.437 Lei, Dobânzi la Scont 357.583 Lei, Comisioane 8.160 Lei, Diferențe de curs la portofoliul titluri 15.600 Lei. Total Lei 1,022.780.

BIBLIOGRAFIE

— **Dr. Alexandru Nicolescu,** Pictura catedralei române unite din Lugoj. Biblioteca peste clasa cultă No. 8. Lugoj, 1935. Tipografia națională, format 8°, 19 pagini, prețul ?

După o faptă bună, vine alta. La 7 Oct. 1934, Excelența Sa Prea Sfințitul Episcop Al. Nicolescu a uimit întreaga lume românească, în frunte cu M. Sa Regele Carol II. și distinsa sa suită, inaugurând noua pictură a vechei sale catedrale, cu prilejul congresului general al AGRU-lui. Acum ne face o surpriză literară. Cu cunoștință de cauză, ca un critic de artă, și cu dragoste și însuflețire de patron, E. Sa ne descrie minunile înfăptuite în culori de pictorul academic, d. Virgil Simonescu. Pas de pas, parte de parte, tabloul de tablou se desfășoară înaintea ochilor noștri, în toată strălucirea ei artistică, întreagă catedrala Lugojului: pronaos, naos, presbiteriu, altar. Un strălucit ghid, indispensabil oricărui vizitator al catedralei și oricui și-ar propune să imite pe E. Sa, în anevoioasa sarcină de ocrotitor al artelor. Căci credem că nu e neînsemnată partea de inspirație personală, de nobile sugestii pe care E. Sa le-a avut în realizarea acestei monumentale picturi. Acestor sugestii ne vine să atribuim pictarea S. Tereza din Lisieux, patroana misiunilor sacre și a unirii bisericilor, precum și apoteoza Romei creștine, în tabloul biblic al predării cheilor împărăției cerurilor, din partea Domnului, în mâinile S. Petru. În acest tablou de înaltă inspirație, deasupra maosoleului lui Adrian se ridică maiestruoasă cupola bisericii Săn-Petru, făcută de genialul Michel Angelo, ca un simbol de eternă victorie a creștinismului asupra păgânismului antic și a neo-păgânismului modern. E sigur că asemenea concepții și realizări artistice, nu se prea găsesc în pictura noastră orientală. Și ceea ce suntem nevoiți să constatăm despre aceste două tablouri, admitem și despre celelalte, unul mai frumos decât altul. Dea Dumnezeu, pentru slava cărui s'a făcut această pictură monumentală, ca toți cei ce o vor privi acum și în viitor, să iasă înălțați sufletește și dornici de a jertfi totul pentru înfăptuirea testamentului Domnului nostru Isus Christos, ca toți să fie „o turmă și un Păstor“.

REDAȚIONALE. Anexăm la numărul de față al „Vestitorului“ suplimentul **BISERICILE ROMÂNEȘTI**, anchetă de P. canonic Ioan Georgescu, cuprinzând răspunsurile a 40 de fruntași mireni de ambele confesiuni românești. Precum se vor convinge cetitorii noștri, majoritatea covârșitoare a acestor răspunsuri e de natură de a încuraja foarte mult năzuințele pentru restabilirea unității creștine. Lucrarea, credem că e cu totul în vederile Sfântului Părinte Papa Pius XI care, vorbind nu de mult despre pomenirea apostolilor slavi, **SS. Ciril și Metodie**, recomanda, pe lângă înlăturarea prejudecăților funeste din ambele părți, și schimburi de idei (disceptationes) în duhul dragostei creștine. (Vezi alocuția consistorială din 18. 12. 1924 în A. A. S., p. 491). Pentru înfăptuirea cât mai apropiată a acestui mare ideal creștin frații preoți sunt stăruitor invitați să sporească, în acest scop, rugăciunile lor la Domnul.

Administrative. Chitanțele pentru rata I. a abonamentului s'au trimis Mon. Oficii protopopești de unde se vor distribui On oficii parohiale.